

Vacchagotta in vuur en vlam

Soetra, Majjhima Nikaya 72

Dit ik heb het gehoord.

Toen de Boeddha in de buurt van Sāvathī in Jeta's Grove verbleef, het klooster van Anāthapiṇḍika, ging de rondtrekkende monnik Vacchagotta naar de Boeddha, en ze begroetten elkaar. Na de begroetingen en het beleefde gesprek, ging hij naast de Boeddha zitten en zei:

"Meester Gotama, is dit uw mening: De wereld is eeuwig. Dit is de enige waarheid, andere ideeën zijn dwaas?"

"Dat is niet mijn mening, Vaccha."

"Is dit dan uw mening: De wereld is niet eeuwig. Dit is de enige waarheid, andere ideeën zijn dwaas?"

"Dat is niet mijn mening, Vaccha."

"Is dit dan uw mening: De wereld is eindig. Dit is de enige waarheid, andere ideeën zijn dwaas?"

"Dat is niet mijn mening, Vaccha."

"Is dit dan uw mening: De wereld is oneindig. Dit is de enige waarheid, andere ideeën zijn dwaas?"

"Dat is niet mijn mening, Vaccha."

"Is dit dan uw mening: De ziel en het lichaam zijn een en hetzelfde. Dit is de enige waarheid, andere ideeën zijn dwaas?"

"Dat is niet mijn mening, Vaccha."

"Is dit dan uw mening: De ziel en het lichaam zijn verschillende dingen. Dit is de enige waarheid, andere ideeën zijn dwaas?"

"Dat is niet mijn mening, Vaccha."

"Is dit dan uw mening: Een Gerealiseerde bestaat na de dood. Dit is de enige waarheid, andere ideeën zijn dwaas?"

"Dat is niet mijn mening, Vaccha."

"Is dit dan uw mening: Een Gerealiseerde bestaat niet na de dood. Dit is de enige waarheid, andere ideeën zijn dwaas?"

"Dat is niet mijn mening, Vaccha."

"Is dit dan uw mening: Een Gerealiseerde bestaat zowel niet als wel na de dood. Dit is de enige waarheid, andere ideeën zijn dwaas?"

"Dat is niet mijn mening, Vaccha."

"Is dit dan uw mening: Een Gerealiseerde bestaat noch wel noch niet na de dood. Dit is de enige waarheid, andere ideeën zijn dwaas?"

"Dat is niet mijn mening, Vaccha."

"Meester Gotama, als ik u deze tien vragen stel, zegt u: Dat is niet mijn mening. Welke consequentie wilt u vermijden in al deze overtuigingen?"

"Deze tien overtuigingen behelzen een wirwar van zienswijzen; zijn een woestijn van zienswijzen, de gekunsteldheid van zienswijzen; zijn ontwijkende zienswijzen, zijn belemmerende zienswijzen. Ze zijn vol van angst, ellende en koorts. Ze leiden niet

tot het doorzien van illusies, het kalmeren van passies, het ophouden; niet tot vrede, inzicht, ontwaken en uitdoving. Gezien deze schaduwzijde ontwijk ik al deze overtuigingen."

"Maar heeft meester Gotama überhaupt enige overtuiging?"

"De Gerealiseerde heeft overtuigingen afgeschaft. Want de Gerealiseerde heeft gezien: dit is vorm, dat is de oorsprong van vorm, dat is het einde van vorm. Dit zijn gevoelens, dat is de oorsprong van gevoelens, dat is het einde van gevoelens. Dit is gewaarwording, dat is de oorsprong van gewaarwording, dat is het einde van gewaarwording. Dit zijn keuzes, dat is de oorsprong van keuzes, dat is het einde van keuzes. Dit is bewustzijn, dat is de oorsprong van bewustzijn, dat is het einde van het bewustzijn. Daarom is de Gerealiseerde bevrijd met het einde, het vervagen, het ophouden, het opgeven en loslaten van alle vereenzelvigingen; van alle zorgen en ik-besef, van bezitterigheid en onderliggende neiging tot verwaandheid."

"Maar meester Gotama, wanneer de geest van een bedelmonnik op deze manier wordt bevrijd, waar wordt ze dan herboren?"

"Ze wordt herboren is niet van toepassing, Vaccha."

"Welnu, zijn ze dan niet herboren?"

"Ze worden niet herboren is niet van toepassing, Vaccha."

"Welnu, zijn ze allebei herboren en niet herboren?"

"Ze zijn allebei herboren en niet herboren is niet van toepassing, Vaccha."

"Welnu, zijn ze noch herboren noch niet herboren?"

"Ze zijn nog herboren, noch niet herboren is niet van toepassing, Vaccha."

"Meester Gotama, als ik al deze vragen stel, zegt u: Het is niet van toepassing. Ik begrijp dit punt niet, Meester Gotama; ik ben in verwarring geraakt. En ik ben nu zelfs de mate van helderheid kwijtgeraakt die ik had tijdens eerdere discussies met meester Gotama."

"Geen wonder dat je het niet begrijpt, Vaccha, geen wonder dat je in de war bent. Want dit grondbeginsel is diepgaand, moeilijk te zien, moeilijk te begrijpen, vredig, overweldigend, buiten het bereik van de rede, fijnzinnig, begrijpelijk voor de scherpzinnigen. Het is moeilijk voor je om te begrijpen, omdat je een andere kijk, geloof, voorkeur, beoefening en traditie hebt."

"Welnu, Vaccha, ik zal u hierover op mijn beurt vragen stellen, en u kunt antwoorden zoals u wilt. Wat denkt u, Vaccha? Stel dat er voor u een vuur zou branden. Zou u weten: Dit vuur brandt voor mij?"

"Ja, dat zou ik weten, meester Gotama."

"Maar Vaccha, stel dat ze u zouden vragen: 'Dit vuur wat vlak voor je brandt, waar hangt het van af dat het kan branden?' Hoe zou je antwoorden?"

"Ik zou als volgt antwoorden: 'Dit vuur dat voor mij brandt, brandt afhankelijk van brandstof, van gras en houtblokken.'"

"Stel dat het vuur dat voor je brandt, zou worden gedoofd. Zou je weten: Dit vuur voor mij is gedoofd?"

"Ja, dat zou ik weten, meester Gotama."

"Maar Vaccha, stel dat ze u zouden vragen: 'Dit gedoofde vuur vlak voor je: in welke richting is het gegaan - oost, zuid, west of noord?' Hoe zou u antwoorden?"

"Het is niet van toepassing, meester Gotama. Het vuur was afhankelijk van brandstof, van gras en houtblokken. Als dat op is, en er wordt geen brandstof meer toegevoegd, wordt het vuur als gedoofd beschouwd, vanwege gebrek aan brandstof."

“Op dezelfde manier, Vaccha, is elke vorm waarmee een Gerealiseerde zou kunnen worden beschreven bij de wortel afgesneden, gemaakt als een palmstronk, uitgewist en onmogelijk om in de toekomst op te gaan. Een Gerealiseerde is bevrijd van beschouwing in termen van vorm. Ze zijn diep, onmetelijk en moeilijk te doorgronden, net als de oceaan. Ze worden herboren, ze worden niet herboren; ze zijn allebei: herboren en niet herboren, ze worden noch herboren noch niet herboren- geen van deze is van toepassing.

Elk gevoel ... gewaarwording ... keuzes ... bewustheid waarmee een Gerealiseerde zou kunnen worden beschreven, is bij de wortel afgesneden, gemaakt als een palmstronk, uitgewist, en kan in de toekomst onmogelijk opkomen. Een Gerealiseerde wordt bevrijd van beschrijving in termen van bewustzijn. Ze zijn diep, onmetelijk en moeilijk te doorgronden, net als de oceaan. ‘Ze worden herboren’, ‘ze worden niet herboren’, ‘ze zijn allebei herboren en niet herboren’, ‘ze worden niet herboren en ook niet herboren’ - geen van deze is van toepassing.”

Toen hij dit zei, zei de rondtrekkende monnik Vacchagotta tegen de Boeddha:

“Meester Gotama, stel dat er niet ver van een stad of dorp een grote salboom zou staan. En omdat het vergankelijk is, zouden zijn takken en gebladerte, schors, scheuten en zachthout eraf vallen. Na enige tijd zou het ontdaan zijn van takken en gebladerte, schors, scheuten en naaldhout, en puur uit kernhout bestaan. Op dezelfde manier is de weergave van meester Gotama; verlost van takken en gebladerte, schors, scheuten en zachthout, bestaande puur uit kernhout. Voortreffelijk, meester Gotama! ... Moge Meester Gotama vanaf vandaag mij zien als een lekenvolgeling die levenslang toevlucht heeft genomen. ”